

PATVIRTINTA
Alytaus Jotvingių gimnazijos
direktorius 2026 m. sausio 19 d.
įsakymu Nr. V1-12

ALYTAUS JOTVINGIŲ GIMNAZIJS MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, UGDYMO IR ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato mokinių, turinčių ugdymosi ir (ar) specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo įgyvendinimą, ugdymo organizavimo modelius, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų pritaikymą gimnazijoje.

2. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo prieinamumą užtikrina mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija. Organizuojant mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimą vadovaujamosi nediskriminavimo ir lygių galimybių principu, įtvirtintu Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, taip pat atsižvelgiant į atitinkamas Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvencijos nuostatas.

3. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymas organizuojamas vadovaujantis Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą mokytiis pagal priešmokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo programas, ikimokyklinio ugdymo mokyklą mokytiis pagal priešmokyklinio ugdymo programą kriterijų sąrašą, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. V-78 „Dėl Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą mokytiis pagal priešmokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo programas, ikimokyklinio ugdymo mokyklą mokytiis pagal priešmokyklinio ugdymo programą kriterijų sąrašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

4. Švietimo pagalba mokiniams teikiama vadovaujantis Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-547 „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Reikalavimų pedagoginių psichologinių tarnybų paslaugoms ir jų teikimo sąlygoms ir jų darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. V-637 „Dėl Reikalavimų pedagoginių psichologinių tarnybų paslaugoms ir jų teikimo sąlygoms ir jų darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo asmenims tvarkos aprašo patvirtinimo“, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 „Dėl Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams tvarkos aprašo patvirtinimo“, Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. V-898 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Mokyklos įsipareigojimai užtikrinti mokinio ugdymą ir švietimo pagalbos teikimą bei mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) įsipareigojimai užtikrinti mokinio dalyvavimą ugdymo ir jam teikiamos švietimo pagalbos procesuose, atsižvelgiant į mokinio ugdymosi ar specialiuosius ugdymosi poreikius, įteisinami mokymo sutartyje.

6. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvencijoje, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS

MOKINIŲ, TURINČIŲ UGDYMO SI IR (AR) SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, UGDYMO IR ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ĮGYVENDINIMAS

7. Ugdymo ir švietimo pagalba mokiniams, turintiems ugdymosi ir (ar) specialiųjų ugdymosi poreikių, teikiama trimis lygmenimis: mokyklos, savivaldybės, nacionaliniu.

8. Pirmasis lygmuo – mokykla. Šiame lygmenyje mokyklos Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), vadovaudamasi Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir (ar) reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-928 „Dėl Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir (ar) reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, atlieka mokinio pirminį ugdymosi poreikių vertinimą, kai mokiniui kyla sunkumų mokantis. Mokyklos vadovas, atsižvelgdamas į mokyklos VGK rekomendacijas, skiria mokiniui reikiamą švietimo pagalbą, vykdo stebėseną dėl mokiniui teikiamos pagalbos veiksmingumo. Mokiniams, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai, švietimo pagalba teikiama pagal pedagoginės psichologinės tarnybos (toliau – PPT), švietimo pagalbos tarnybos, atliekančios pedagoginės psichologinės tarnybos funkcijas (toliau – ŠPT), rekomendacijas.

9. Kai, teikiant pirmojo lygmens (mokyklos) pagalbą ugdymo procese, mokinys, ugdomas pagal pagrindinio ir vidurinio bendrojo ugdymo, individualaus ugdymo plane (toliau – IUP), kurio sudėtinė dalis yra pagalbos vaikui planas (toliau – PP) nedaro PP užsibrėžtos pažangos ar nėra galimybės reikalingą pagalbą teikti visa apimtimi (mokykloje trūksta švietimo pagalbos specialistų ar jų kompetencijos tam tikroje srityje yra ribotos), teisės aktų, reglamentuojančių ugdymo ir švietimo pagalbos mokiniams teikimą, nustatyta tvarka mokinys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ar mokykla (mokyklos vadovas, atsižvelgdamas į mokyklos VGK rekomendacijas), kurioje ugdomas mokinys, turintis ugdymosi ir (ar) specialiųjų ugdymosi poreikių, dėl reikalingų paslaugų kreipiasi į antro lygmens (savivaldybės / regiono) institucijas, nurodytas Aprašo 10 punkte. Jei yra reikalingos tikslinės pagalbos konsultacijos dėl regos ar klausos sutrikimų turinčių mokinių ugdymo organizavimo, mokinys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ar mokykla dėl reikiamos pagalbos gali kreiptis į trečiojo lygmens (nacionalinio) institucijas, nurodytas Aprašo 12 punkte.

10. Antrasis lygmuo – savivaldybės / regiono. Šiame lygmenyje ugdymo ir švietimo pagalbą teikia PPT / ŠPT, Centrai, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, savivaldybės VGK:

10.1. PPT / ŠPT, vadovaudamasi Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir (ar) reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašu ir Reikalavimų pedagoginių psichologinių tarnybų paslaugoms ir jų teikimo sąlygoms ir jų darbo organizavimo tvarkos aprašu:

10.1.1. vertina mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais;

10.1.2. konsultuoja paslaugų gavėjus dėl ugdymo pritaikymo ir (ar) švietimo pagalbos skyrimo mokykloje;

10.1.3. konsultuoja paslaugų gavėjus dėl teikiamos švietimo pagalbos efektyvumo užtikrinimo;

10.1.4. informuoja paslaugų gavėjus dėl švietimo pagalbos teikimo galimybių, kai mokykloje nėra reikiamų švietimo pagalbos specialistų ar teikia trūkstamą švietimo pagalbos specialistų pagalbą mokiniams pagal susitarimą su mokykla;

10.2. Centrai, vadovaudamiesi Regioninių specialiojo ugdymo centrų kūrimo ir jų veiklos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-1597 „Dėl Regioninių specialiojo ugdymo centrų kūrimo ir jų veiklos aprašo patvirtinimo“, Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis ir šio Aprašo V skyriaus nuostatomis, konsultuoja mokytojus, švietimo pagalbos specialistus ir tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl ugdymo turinio pritaikymo, švietimo pagalbos teikimo, mokymo(si) metodų ir (ar) mokymo(si) priemonių ir specialiųjų techninės pagalbos priemonių pasirinkimo ir naudojimo mokiniams ugdyti ir ugdymo aplinkos pritaikymo, teikia švietimo pagalbą mokiniams, konsultuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), kai teikiant pirmojo lygmens (mokyklos) pagalbą susiduriama su sunkumais įgyvendinant PPT / ŠPT teiktas rekomendacijas, pritaikant bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo programas, mokinys ugdymosi procese nedaro IUP, kurios dalis yra PP, užsibrėžtos pažangos;

10.3. tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius planuoja, koordinuoja ir vertina teikiamų paslaugų, skirtų vaikui ir vaiko atstovams pagal įstatymą, teikimą savivaldybėje, kai vaikui skiriamos koordinuotai teikiamos paslaugos, minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės. Bendradarbiauja su suinteresuotomis institucijomis, įstaigomis ar asmenimis, siekiant tikslingo paslaugų ir pagalbos teikimo, kai pirmojo lygmens (mokyklos), vadovaujantis Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-651/A1-455/V-1004 „Dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Koordinuotai teikiamų paslaugų tvarkos aprašas) nuostatomis teikta pagalba nedavė teigiamo rezultato;

10.4. savivaldybės administracijos VGK koordinuoja mokyklų VGK veiklą, užtikrina tarpusavio bendradarbiavimą tarp vaiko gerovės srityje dirbančių institucijų ir nevyriausybinį organizacijų bei jiems teikia rekomendacijas dėl vaikų gerovės strategijų ir iniciatyvų savivaldybės vadovaujantis Koordinuotai teikiamų paslaugų tvarkos aprašo nuostatomis.

11. Esant sudėtingiems atvejams dėl mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ar švietimo pagalbos teikimo ir (ar) reikalingos tikslinės pagalbos, teisės aktų, reglamentuojančių šių paslaugų teikimo organizavimą, nustatyta tvarka mokinys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ar mokyklos, kurioje ugdomas specialiųjų ugdymosi poreikių turintis mokinys, vadovas dėl reikalingų paslaugų kreipiasi į trečiojo lygmens (nacionalinio) institucijas, nurodytas Aprašo 12 punkte.

12. Trečiasis lygmuo – nacionalinis. Šiame lygmenyje ugdymo ir švietimo pagalbą teikia: „Diemedžio“ ugdymo centras, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras, Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras, Lietuvos įtraukties švietime centras;

12.1. „Diemedžio“ ugdymo centras teikia metodinę pagalbą mokykloms, konsultuoja mokyklas ir (ar) tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl mokinių, turinčių elgesio ir (ar) emocijų sutrikimų, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo;

12.2. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras vertina mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, teikia metodinę pagalbą, konsultuoja mokyklas ir (ar) tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl mokinių, turinčių regos sutrikimų, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo;

12.3. Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras vertina mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, teikia metodinę pagalbą mokykloms, konsultuoja mokyklas ir (ar) tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl mokinių, turinčių klausos sutrikimų, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo;

12.4. Lietuvos įtraukties švietime centras teikia metodinę pagalbą ugdymo ir švietimo pagalbos dalyviams dėl mokymosi, įvairiapusių raidos, elgesio ir (ar) emocijų, intelekto sutrikimų, ugdymosi poreikių turinčių mokinių įtraukiojo ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo, ugdymosi ir (ar) specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, teikia trumpalaikę (dienos, stacionarinę ir kt.) švietimo pagalbą ir konsultuoja mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių, ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus), pedagoginius darbuotojus, švietimo pagalbą teikiančius asmenis.

III SKYRIUS

UGDYMO ORGANIZAVIMO MODELIAI

13. Mokiniai, turintys ugdymosi ir (ar) specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomi bendrojo ugdymo klasėse, išskyrus atvejus, kai mokiniai ugdomi (mokomi) klasėse (grupėse), skirtose tik didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Rekomenduojama bendrojo ugdymo klasėje, jungtinėje klasėje ugdyti ne daugiau kaip 3 (tris) mokinius, dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turinčius didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, o mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius neviršytų penktadalio tos klasės bendro mokinių skaičiaus.

14. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo (mokymo) organizavimas vykdomas taikant visiškos įtraukties, mobilios įtraukties ar srauto įtraukties modelius, kai kitų švietimo pagalbą teikiančių asmenų (švietimo pagalbos specialistų, mokinio padėjėjų ir kt.) pagalba siejama su pastoliavimu, padedančiu mokiniui derinti asmeninius mokymosi tikslus su klasės (grupės) mokymosi tikslais:

14.1. visiškos įtraukties modelis – ugdymas (mokymas) ir švietimo pagalba įgyvendinami bendrojo ugdymo klasėje (profesinio mokymo grupėje) pagal bendrojo ugdymo ar pritaikomas bei individualizuojamas bendrojo ugdymo programas;

14.2. mobilios įtraukties modelis – ugdymas (mokymas) ir švietimo pagalba įgyvendinami bendrojo ugdymo klasėje ir, jei yra poreikis, iš šios klasės sudaromos įvairios paskirties laikinos grupės pagal bendrojo ugdymo ar pritaikomas bei individualizuojamas bendrojo ugdymo programas mokinių ugdymosi poreikiams atliepti, mokymosi sunkumams įveikti arba ypatingiems gebėjimams ugdyti;

14.3. srauto įtraukties modelis – gretimų bendrojo ugdymo klasių ar vieną ugdymo (mokymo) programą įgyvendinančių klasių (grupių) mokiniai mokosi viename mokinių sraute, kuriame ugdymas (mokymas) organizuojamas įvairios paskirties klasėse (grupėse). Veiklos įgyvendinamos mokinius grupuojant pagal IUP tikslus, mokymosi dalykus, kompetencijas, mokymosi pasiekimus, ugdymosi poreikius, mokymosi tikslus. Įvairios paskirties klasių (grupių) mokymosi tvarkaraščiai sudaromi srauto įvairios paskirties klasių (grupių) keliamiems mokymosi tikslams siekti. Įvairios paskirties klasių (grupių) mokymosi tvarkaraščiai gali skirtis priklausomai nuo to, kokių dalykų mokomasi, koku etapu, ar koku konkrečiu laiku mokamasi, todėl pastovus mokinių skaičius būna tik sraute, o įvairios paskirties klasėse (grupėse) mokiniai gali būti perskirstomi trimestrai, pusmečiui ar kitam mokymosi laikui individualiems mokymosi tikslams siekti, susitariant dėl sąlygų ir nustatant reikalavimus, kada mokinys galės arba turės keisti įvairios paskirties klasę (grupę).

15. Ugdymo procesą, kai bendrojo ugdymo klasėje ugdomi mokiniai, turintys nedidelių ar vidutinių specialiųjų ugdymosi poreikių, gali vykdyti vienas mokytojas arba mokytojas, dalyvaujant švietimo pagalbą teikiančiam asmeniui, arba daugiau kaip vienas mokytojas.

16. Ugdymo procesą, kai bendrojo ugdymo klasėje ugdomi mokiniai, turintys didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, vykdo arba mokytojas, ugdymo procese dalyvaujant švietimo pagalbą teikiančiam asmeniui, arba daugiau kaip vienas mokytojas.

IV SKYRIUS

UGDYMO IR MOKYMO PROGRAMŲ PRITAIKYMAS

17. Mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, PPT rekomendavus, ugdymas organizuojamas pagal pritaikomas ar individualizuojamas bendrojo ugdymo programas, vadovaujantis Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir (ar) reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašu, ir pritaikomas profesinio mokymo programas, vadovaujantis Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V-482 „Dėl Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

18. Mokykla pritaiko ugdymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių,

vadovaudamasi PPT / ŠPT išvadomis ir rekomendacijomis, atsižvelgdama į nustatytus mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius ir atliepdama mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius. Kiekvienam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, mokykla rengia IUP ar PP, apimančius pagalbą ugdymo procese ir kitų švietimo pagalbos specialistų teikiamą pagalbą, didinančią ugdymo veiksmingumą.

19. Mokinys, turintis specialiųjų ugdymosi poreikių dėl intelekto sutrikimo, ugdomas pagal pradinio ugdymo, pagrindinio ugdymo individualizuotas programas, socialinių įgūdžių programą, pirminio profesinio mokymo programas (II Lietuvos kvalifikacijų lygio) įtraukties būdu ar pirminio profesinio mokymo programas (II Lietuvos kvalifikacijų lygio), pritaikomas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.

20. Pagal pritaikomas formaliojo švietimo programas – bendrojo ugdymo programas ir pirminio profesinio mokymo programas – besimokantys mokiniai jas gali baigti per trumpesnę ar ilgesnę laiką, negu nustatytas švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamuose bendruosiuose pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo planuose, bendruosiuose profesinio mokymo planuose, gali mokytis su pertraukomis, šias programas baigti atskirais moduliais. Labai didelių ir didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintis mokinys bendrojo ugdymo mokyklose (klasėse), skirtose mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, gali mokytis iki mokslo metų, kuriais jam sueina 21 metai, pabaigos, arba iki mokslo metų, kuriais jam sueina 23 metai, pabaigos, jei dėl ligos mokėsi su pertraukomis, kai mokinys ar jo tėvai (globėjai, rūpintojai) pateikia tokių pertraukų priežastį pagrindžiančius dokumentus ir prašymą mokyklai tęsti mokymąsi iki gegužės 1 d.

21. Mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir valstybinių brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymas vykdomas pagal Nacionalinių mokinių pasiekimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų ir valstybinių brandos egzaminų pritaikymo mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. V-1345 „Dėl Nacionalinių mokinių pasiekimų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų ir valstybinių brandos egzaminų pritaikymo mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pagal pirminio profesinio mokymo programas įgytų kompetencijų vertinimas organizuojamas ir pritaikomas vadovaujantis Asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2015 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. V-15 „Dėl Asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

V SKYRIUS

CENTRO KONSULTAVIMO PASLAUGŲ TEIKIMAS

22. Centrų konsultavimo paslaugos (toliau – Paslaugos) teikiamos siekiant padėti mokyklai sukurti tinkamas įtraukiojo ugdymo(si) sąlygas mokiniams, kai PPT ir (ar) kitų įstaigų pateiktą rekomendacijų nepavyksta įgyvendinti mokykloje, konsultuojant mokytojus, švietimo pagalbą teikiančius asmenis ir kitus darbuotojus, tėvus (globėjus, rūpintojus), siekiant plėtoti mokinio ugdymosi, socialinės adaptacijos galimybes, užtikrinant mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimą.

23. Paslaugos teikiamos laikantis šių principų:

23.1. individualizavimo. Atsižvelgiama į mokinio amžių, brandą, psichikos ir fizines savybes, poreikius, individualią situaciją, socialinės aplinkos ir kitas mokinio ugdymo veiksmingumui svarbias ypatybes;

23.2. bendradarbiavimo. Paslaugos teikiamos bendradarbiaujant su VGK, mokinių ugdančiais mokytojais, švietimo pagalbos ir kitais su mokiniu dirbančiais specialistais bei darbuotojais, mokiniu, tėvais (globėjais, rūpintojais), PPT specialistais ir kt.;

23.3. veiksmingumo. Teikiamos Paslaugos, rekomendacijos turi padėti stiprinti mokinio gebėjimus ir galias siekiant ugdymosi sėkmės, padėti mokiniui ugdytis pagal gebėjimus,

mokytojams, švietimo pagalbos ir kitiems su mokiniu dirbantiems specialistams bei darbuotojams, tėvams (globėjams, rūpintojams) – priimti tinkamiausius sprendimus atliepiant mokinio poreikius;

23.4. profesionalumo. Centro specialistai naudojami savo profesine patirtimi ir kompetencijomis, nuolat ugdo savo profesinius gebėjimus ir tobulina kvalifikaciją;

23.5. konfidencialumo. Centro specialistai užtikrina turimos informacijos apie mokinius (vaikus), jų tėvus (globėjus, rūpintojus), mokytojus ir kitus švietimo įstaigos darbuotojus konfidencialumą, atsako už konfidencialų gautų duomenų naudojimą, profesinės etikos reikalavimų laikymąsi;

23.6. nešališkumo, nediskriminacijos ir objektyvumo. Teikiant Paslaugas išlaikomas nešališkumas ir objektyvumas, atsiribojant nuo savo asmeninių nuostatų ir vertinimų. Išlaikomas neutralumas priimant sprendimus dėl mokiniui siūlomos pagalbos formos;

23.7. vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimo principais – sprendimai priimami remiantis geriausių vaiko interesų, nediskriminacijos, vaiko nuomonės išklauso ir vaiko dalyvavimo užtikrinimo, vaiko sveiko vystymosi principais.

24. Paslaugos teikiamos mokiniams, turintiems vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įvairiapusių raidos, intelekto, mokymosi sutrikimų ar negalios, ar sutrikimo, kuriuos Centras yra apibrėžęs įstaigos nuostatuose mokytojams, švietimo pagalbos ir kitiems su mokiniu dirbantiems specialistams bei darbuotojams, tėvams (globėjams, rūpintojams).

25. Paslaugas teikia Centro specialistų komanda (toliau – Komanda), kurią gali sudaryti: psichologai, logopedai, specialieji pedagogai, socialiniai pedagogai, mokytojai, pagal galimybes ir poreikį – gydytojai, vaikų ir paauglių psichiatrai ir (ar) psichoterapeutai, kineziterapeutai, ergoterapeutai ir kiti specialistai (jei Centras tokius specialistus turi).

26. Į Centrą dėl Paslaugų gali kreiptis mokyklos vadovas (pateikdamas Aprašo 27 punkte nurodytus dokumentus), mokyklos VGK, pasikonsultavusi su PPT / ŠPT specialistais dėl nesėkmingo mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimo, taikant PPT / ŠPT ir kitų institucijų, mokykloje dirbančių specialistų pateiktas rekomendacijas, bei nesėkmingo pagalbos veiksmingumo ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių turintį mokinį įtraukties būdu ir gavus raštišką tėvų sutikimą, tais atvejais, kai:

26.1. nepasiekiamą numatytą individuali mokinio pažanga;

26.2. mokykloje nepavyksta sukurti tinkamų sąlygų mokinio specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti;

26.3. dėl kitų priežasčių, keliančių sunkumų mokinio ugdymuisi, socializacijai.

27. Centrai pateikiami dokumentai:

27.1. mokyklos vadovo arba tėvų (globėjų, rūpintojų) laisvos formos prašymas dėl Centro paslaugų gavimo (kartu pridėdant laisvos formos mokinio ugdymo situacijos apibūdinimą ir lūkesčius) Centro direktoriui;

27.2. mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimas dėl Centro specialistų teikiamų Paslaugų bei visų reikiamų duomenų apie mokinį perdavimo;

27.3. PPT išduotos pažymos su rekomendacijomis (kopijos);

27.4. mokinio IUP ar PP;

27.5. mokyklos VGK priimti sprendimai ir jų įgyvendinimas siekiant užtikrinti sėkmingą mokinio SUP tenkinimą (dokumentų kopijos).

28. Centras, išanalizavęs pateiktą informaciją ir gautus dokumentus, savo vidaus nustatyta tvarka paskiria Paslaugų teikimo laiką, formą ir vietą, paskiria atvejį koordinuojantį asmenį ir sudaro specialistų komandą (toliau – Komanda) atvejo analizei. Komandos sudėtis gali būti keičiama, priklausomai nuo Centro vidinių resursų, siekiamos spręsti problemos ypatumų.

29. Atvejo dokumentų analizei (įvertinti, aptarti) ir sprendimui priimti dėl Paslaugų suteikimo skiriama ne daugiau kaip 10 (dešimt) darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Koordinuojantis atvejį asmuo pasirinktu būdu (kontaktiniu, nuotoliniu, mišriu) organizuoja Komandos susitikimą su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokyklos atstovais pirminiam atvejui aptarti, papildomai informacijai gauti, jei yra poreikis.

30. Centras raštu pateikia informaciją mokyklai, tėvams (globėjams, rūpintojams) apie skirtas Paslaugas, jų pobūdį (trukmę, formą ir kt.). Suderinamas laikas su mokykla ir tėvais (globėjais, rūpintojais) dėl Paslaugų teikimo.

31. Teikiamos Paslaugos:

31.1. mobilios Paslaugos priskirto regiono mokykloje;

31.2. trumpalaikės Paslaugos Centre;

31.3. ilgalaikės Paslaugos Centre (esant galimybei).

32. Paslaugos teikiamos nuoseklia tvarka: pirmiausiai teikiamos mobilios Paslaugos priskirto regiono mokykloje, po to – trumpalaikės ir ilgalaikės Paslaugos Centre.

33. Mobilios Paslaugos priskirto regiono mokykloje yra pagrindinė Paslaugų teikimo forma, skirta stebėti, rinkti duomenis apie mokinio ugdymo(si), elgesio ypatumus įvairiose veiklose, kasdieninėse situacijose bendraujant su mokytoju (-ais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, tėvais (globėjais, rūpintojais), bendraklasiais; įvertinti mokinio IUP ar PP įgyvendinimą, taikomus ugdymo metodus ir būdus, mokymo priemones, ugdymo aplinkos pritaikymą ir kt., parinkti veiksmingiausius pagalbos būdus sėkmingai įtraukčiai įgyvendinti.

34. Trumpalaikės Paslaugos Centre teikiamos, išanalizavus pateiktą mokyklos, tėvų (globėjų, rūpintojų), Komandos informaciją, ir yra skirtos stebėti, rinkti duomenis apie mokinių įvairių veiklų metu Centre, išbandyti ir atrasti veiksmingus mokiniui pagalbos būdus, ugdymo metodus ir (ar) tinkamo elgesio formavimo strategijas, parinkti tinkamas mokiniui specialiąsias mokymo priemones ir (ar) techninės pagalbos priemones bei konsultuoti tėvus (globėjus, rūpintojus), mokytojus, švietimo pagalbos ir kitus su mokiniu dirbančius specialistus bei darbuotojus.

35. Ilgalaikės Paslaugos Centre teikiamos ir yra skirtos stebėti mokinį ugdymo procese, organizuojant mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius atitinkantį ugdymą Centre (jei Centras tokias paslaugas teikia), teikti jam intensyvią švietimo ir kitą pagalbą, konsultuoti tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus, mokyklos švietimo pagalbos specialistus dėl IUP, PP rengimo, ugdymo turinio pritaikymo, švietimo pagalbos teikimo, mokymo(si) metodų ir būdų, specialiųjų mokymo priemonių ir (ar) techninės pagalbos priemonių parinkimo, naudojimo, ugdymo aplinkos pritaikymo siekiant sėkmingos įtraukties mokykloje.

36. Teikiamų Paslaugų trukmė ir eiga:

36.1. mobilių paslaugų priskirto regiono mokykloje Komandos specialistų lankymosi trukmė ir apsilankymų skaičius nustatomas individualiai. Komandos veiklos etapai:

36.1.1. problemos identifikavimas – atvejo problemos išgryninimas;

36.1.2. problemos analizavimas – išanalizuojama situacija: mokinio individualios savybės, stiprybės, turimi gebėjimai, įgūdžiai, teikta mokiniui pagalba, mokinio ugdymo(si) aplinka, ugdymo organizavimo procesas ir kt.;

36.1.3. paslaugų teikimo plano (toliau – Planas) sudarymas ir įgyvendinimas;

36.1.4. Plano veiksmingumo įvertinimas, grįžtamasis ryšys Komandos pasirinkta forma;

36.2. mobilios Komandos specialistams nustačius, kad mokinio ugdymosi sunkumams įveikti mokyklos resursų nepakanka ir teikiama mokiniui pagalba neveiksminga, siūloma galimybė teikti mokiniui tikslinę pagalbą Centre – trumpalaikes, ilgalaikes (jei Centras tokias paslaugas teikia) Paslaugas, parengiant Planą, ar ieškoma kitų mokinio gerovę užtikrinančių sprendimų;

36.3. trumpalaikių Paslaugų Centre trukmė iki 15 dienų. Plane numatomas konsultacijų pas Centro specialistus skaičius bei tvarkaraštis, kitos veiklos ir jų skaičius;

36.4. vienu metu trumpalaikės Paslaugos Centre gali būti teikiamos Centro vidaus tvarkoje nustatytam mokinių skaičiui. Esant poreikiui ir galimybės, mokiniui gali būti suteikiama apgyvendinimo paslauga. Atsižvelgiant į mokinio amžių, emocinius ypatumus, negalią, individualią situaciją ir kt. jis gali būti apgyvendinamas drauge su vienu iš tėvų (globėju, rūpintoju);

36.5. trumpalaikių Paslaugų Centre metu rekomenduojama, kad mokinys būtų kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais), siekiant įgalinti juos teikti pagalbą mokiniui namuose. Jei tėvai (globėjai, rūpintojai) dėl objektyvių priežasčių neturi galimybės likti dienos metu kartu su mokiniu,

visų trumpalaikių Paslaugų teikimo metu specialistai sutartu dažnumu teikia informaciją mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) apie mokinio pasiekimus, kylančius sunkumus;

36.6. trumpalaikių Paslaugų teikimo Centre sudarytame Plane specialistai numato ir mokinio buvimo Centre metu teikia intensyvią pagalbą, išbando įvairius ugdymo metodus ir priemones, pagalbos mokiniui būdus, padedančius įveikti ugdymo(si) ir / ar elgesio, emocijų sunkumus, ugdyti socialinius įgūdžius ir kt. Numatytų Plane priemonių išbandymo metu vertinamas jų veiksmingumas, Planas gali būti tikslinamas ir koreguojamas. Į Plano sudarymo ir aptarimo procesą įtraukiamas pats mokinys, jo tėvai (globėjai, rūpintojai);

36.7. baigiantis trumpalaikių Paslaugų teikimo mokiniui laikui, Centre arba mokykloje organizuojamas susitikimas, kurio metu aptariamas Plano įgyvendinimas su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), jį ugdančiais mokytojais, švietimo pagalbos ir kitais su mokiniu dirbančiais specialistais bei darbuotojais, teikiami siūlymai mokyklos parengtam mokinio IUP ar PP tikslinti, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu pateikiamos Centro specialistų rekomendacijos mokyklos VGK dėl mokinio ugdymo, pagalbos mokiniui teikimo ir kt.;

36.8. Centro paskirtas specialistas tarpininkauja, padeda mokiniui grįžus į mokyklą įsitraukti į ugdymo procesą: mokinio mokykloje praleidžia iki trijų dienų (pagal poreikį ir galimybes), padeda jam integruotis ir pritaikyti naujai įgytus įgūdžius, konsultuoja ir padeda ugdantiems mokytojams, švietimo pagalbos ir kitiems su mokiniu dirbantiems specialistams bei darbuotojams praktiškai taikyti pasiteisinusius pagalbos mokiniui Centre darbo metodus ir būdus, priemones, pritaikyti ugdymo(si) aplinką;

36.9. ne vėliau kaip po trijų mėnesių nuo trumpalaikių Paslaugų teikimo pabaigos mokykla sutartu būdu informuoja Centrą apie pateiktą rekomendacijų ir mokinio IUP ar PP numatytų priemonių įgyvendinimą, jų poveikį. Esant poreikiui organizuojamas Centro specialistų, mokyklos VGK ir mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) susitikimas, kurio metu aptariamas pagalbos mokiniui veiksmingumas, koreguojamas mokinio IUP ar PP;

36.10. jei mokinio IUP ar PP numatytos priemonės mokykloje nepadeda pasiekti numatytos individualios mokinio pažangos, organizuojamas Centro, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos atstovų susitikimas, kurio metu aptariama situacija ir tolimesni veiksmai (įvertinamas rekomendacijų taikymo veiksmingumas, tikslingumas, esant poreikiui, periodiškai organizuojami atvejo aptarimai su ugdančiais mokytojais, ieškoma kitų mokinio gerovę užtikrinančių sprendimų), siūlomos ilgalaikės Paslaugos Centre (jei Centras tokias Paslaugas teikia). Jei teikti ilgalaikių Paslaugų nėra galimybių, taikomas Aprašo 36.20 papunktis;

36.11. ilgalaikių Paslaugų Centre trukmė – iki 60 mokymosi dienų (nepertraukiamai). Vienu metu ilgalaikės Paslaugos Centre gali būti teikiamos vidaus tvarkoje nustatytam mokinių skaičiui;

36.12. ilgalaikių Paslaugų Centre teikimo metu, esant poreikiui ir galimybėms, mokiniui suteikiama apgyvendinimo paslauga. Jei mokinys apgyvendinamas Centre, atsižvelgiant į jo amžių, emocinius ypatumus, negalią ir kt., mokinio adaptacijos laikotarpiu, bet ne ilgiau nei 15 dienų, drauge gali būti apgyvendintas vienas iš tėvų (globėjas, rūpintojas);

36.13. atsižvelgiant į mokinio individualius poreikius, jam pritaikomi ugdymo būdai ir metodai, ugdymo(si) aplinka, parenkamos tinkamos mokymo, techninės pagalbos priemonės. Mokinys skatinamas dalyvauti jo poreikius ir interesus atitinkančioje neformaliojo švietimo veikloje;

36.14. Centro specialistai dirba komandiniu principu. Bendraudami su mokiniu, jie nuolat jį stebi ir, pagal savo profesinę kompetenciją, renka, analizuoja duomenis apie mokinio ugdymosi, elgesio, asmenybės ypatumus. Komanda parengia mokinio stebėjimo išvadą (mokinio galios ir sunkumai, socialiniai įgūdžiai, ugdymosi poreikiai, emocijų ir elgesio ypatumai ir kt.), patikslina pagalbos jam reikmes ir parengia Planą, kuriuo vadovaujantis jam teikiama intensyvi kompleksinė įvairių sričių specialistų pagalba. Į Plano sudarymo ir aptarimo procesą įtraukiamas pats mokinys, jo tėvai (globėjai, rūpintojai);

36.15. Centro specialistai reguliariai organizuoja susitikimus ir teikia mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) konsultacijas, informaciją (apie mokinio ugdymosi pasiekimus, pažangą, elgesio pokyčius) ir rekomendacijas, įgalindami juos teikti pagalbą mokiniui namuose;

36.16. ilgalaičių Paslaugų Centre teikimo laikotarpiu mokyklos mokinį ugdantis (-ys) mokytojas (-ai), švietimo pagalbos ir kiti su mokiniu dirbantys specialistai, darbuotojai sutartu laiku ir dažnumu atvyksta į Centrą stebėti mokiniui taikomos pagalbos būdų, metodų, priemonių, dalyvauja praktinėje veikloje su mokiniu, konsultuojasi su Centro specialistais;

36.17. baigiantis mokinio ilgalaičių Paslaugų teikimo laikui, organizuojamas susitikimas Centre arba mokykloje, kurio metu su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), jį ugdančiais mokytojais, švietimo pagalbos ir kitais su mokiniu dirbančiais specialistais bei darbuotojais aptariami mokinio pasiekimai, ugdymosi ir elgesio pokyčiai, pasidalinama veiksmingais pagalbos mokiniui teikimo būdais ir gerąja patirtimi. Teikiami siūlymai mokinio IUP ar PP tikslinti, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu pateikiamos Centro specialistų rekomendacijos mokyklai dėl mokinio ugdymo, pagalbos mokiniui teikimo ir kt.;

36.18. pasibaigus mokinio buvimo Centre laikui, Centro paskirtas atvejį koordinuojantis asmuo tarpininkauja, padeda mokiniui, grįžusiam į mokyklą, įsitraukti į ugdymo procesą: mokins mokykloje praleidžia iki 5 mokymosi dienų (pagal poreikį ir galimybes), padeda jam integruotis ir pritaikyti naujai įgytus įgūdžius, konsultuoja ir padeda ugdantiems mokytojams, švietimo pagalbos ir kitiems su mokiniu dirbantiems specialistams bei darbuotojams praktiškai taikyti Centro pateiktas rekomendacijas;

36.19. ne vėliau kaip po mėnesio nuo suteiktų mokiniui ilgalaičių Paslaugų Centre, Centro specialistai organizuoja susitikimą su mokyklos VGK, mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais) pagalbos mokiniui poveikio, veiksmingumo, ugdymosi ir elgesio pokyčiams aptarti (esant poreikiui planuojami, organizuojami periodiniai susitikimai). Susitikimų metu konsultuojami mokinį ugdantys mokytojai, tėvai (globėjai, rūpintojai), švietimo pagalbos ir kiti su mokiniu dirbantys specialistai, darbuotojai, koreguojamas mokinio IUP ar PP;

36.20. jei taikomos mokiniui IUP ar PP numatytos priemonės mokykloje nepadeda pasiekti numatytos individualios mokinio pažangos, teikiama mokiniui pagalba neveiksminga, nepakanka mokyklos išteklių ir (ar) darbuotojų kompetencijų mokinio ugdymosi sunkumams įveikti ugdant įtraukiuoju būdu, organizuojamas Centro, mokyklos VGK, PPT specialistų, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos steigėjo atstovo susitikimas. Jo metu aptariama situacija ir ieškoma kitų mokinio gerovę užtikrinančių sprendimų.

37. Centro teikiamas Paslaugas esant poreikiui lydi tiksliniai, su konkrečiu konsultuojamo asmens atveju susiję mokymai / paskaitos / praktiniai mokymai mokyklos bendruomenei.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, duomenų valdytojų patvirtintais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų apsaugą ir tvarkymą. Asmens duomenų tvarkymo tikslas – mokinių ugdymo ir švietimo pagalbos jiems teikimo organizavimo procedūrų užtikrinimas. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos duomenų valdytojo, į kurį kreipiamasi, nustatyta tvarka, vadovaujantis Bendroju duomenų apsaugos reglamentu.

39. Dokumentai saugomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka.
